

«زن و مطالعات خانواده»

سال پانزدهم - شماره پنجاه و ششم - تابستان ۱۴۰۱

ص: ۷۶-۹۵

عوامل مؤثر بر اشتغال و بیکاری زنان در دوران کرونا با رویکرد سبک زندگی (مطالعه موردی زنان سرپرست خانوار در شهر تهران)

میترا توسلی^۱

عبداله نعیمی^۲

چکیده

سبک زندگی با شیوع سریع ویروس کرونا منجر به انقباض شدید فعالیت اقتصادی شده است زیرا بسیاری از مردم در دوران پسا کرونا قادر به رفتن به محل کار خود نبودند و در مشاغل دیگر نیز نمی‌توانستند، فعالیت کنند. هدف از این پژوهش بررسی عوامل مؤثر بر اشتغال و بیکاری در دوران پسا کرونا با رویکرد سبک زندگی زنان سرپرست خانوار در شهر تهران است. روش اجرای پژوهش حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی است از لحاظ هدف نیز کاربردی است. جامعه آماری پژوهش حاضر ۳۸۴ نفر از زنان سرپرست خانوار

وار در شهر تهران می‌باشد. روش نمونه‌گیری نیز به شکل سرشماری کامل است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده گردید. در سطح توصیفی از میانگین، فراوانی جداول و نمودار و در سطح استنباطی از ضریب همبستگی اسپیرمن، تحلیل خوشه‌ای به کمک نرم‌افزار SPSS انجام شد. نتایج نشان داد که اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی دوران پسا کرونا تأثیر مثبت و معناداری دارد. اشتغال و بیکاری در دوران پسا کرونا بر متغیرهای اقتصاد رفتاری، خانواده، سرمایه فرهنگی و نگرش زنان سرپرست خانوار تأثیر مثبت و معناداری دارند.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی، اشتغال و بیکاری، اقتصاد رفتاری، خانواده، سرمایه فرهنگی و نگرش

۱ دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی - بازاریابی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲ استادیار گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسؤول)

مقدمه

تعطیلی کارگاه‌ها و کسب‌وکارهای کوچک منجر به تعدیل نیرو و کاهش تقاضای کار شده و عرضه کار نیز کاهش شده است، زیرا برخی افراد که مستقیماً با بیماری درگیر شده‌اند و برخی دیگر که غیرمستقیم با اقدامات خودمراقبتی و کاهش تعاملات، ساعات کاری خود را کاهش داده‌اند. بنابراین به نظر می‌رسد فعالیت کسب‌وکارهایی که مستقیماً از بحران کرونا متأثر شده‌اند می‌تواند منجر به بحران بیکاری شده و رفاه خانوارهای زیادی را تحت تأثیر قرار دهد. در این میان بیشترین ضربه رفاهی و اقتصادی را کسانی متحمل خواهند شد که دارای شغل دائم نیستند، مانند دست‌فروشان و کارگران ساختمانی. هرچه فعالیت کسب‌وکارها کاهش یابد، درآمدهای مالیاتی دولت نیز کاهش می‌یابد.

گیدنز در بحث از سیاست زندگی به سبک زندگی هم می‌پردازد. سیاست، فرصت‌های زندگی نیست. سیاست زندگی، سبک زندگی است. به‌زعم وی، عنصر محوری و گریزناپذیر سبک زندگی، انتخاب است. گیدنز بر اساس دلالت‌های نظریهٔ ساختاربندی معتقد است، سبک‌های زندگی الگوهای ساختارمند رفتار بوده و افراد به‌عنوان عاملان اجتماعی در بازتولید و تغییر آنها نقش اساسی دارند (رضایی و همکاران، ۱۳۹۴).

تحقیقات بسیاری در حوزه مصرف انجام شده است که در درون هر طبقه اجتماعی، مجموعه‌ای از عوامل سبک زندگی خاص وجود دارد (عقاید مشترک، نگرش‌ها، فعالیت‌ها و رفتارها) که اعضای هر طبقه اجتماعی را از اعضای سایر طبقات متمایز می‌کنند.

برای دستیابی به ترکیب شیوه زندگی در گروه‌بندی‌های متفاوت، شش طبقه اجتماعی در کنار هم قرار می‌گیرند: طبقه بالایی رو به بالا، طبقه بالایی رو به پایین، طبقه متوسط رو به بالا، طبقه متوسط رو به پایین، طبقه پایینی رو به بالا و طبقه پایینی رو به پایین. (کریمی و پوریان، ۱۳۹۰: ۴۹۰)

زنانی که سرپرست خانوار هستند و توسط دولت به آنها یارانه تعلق می‌گیرد باینکه درآمد نسبتاً پایینی دارند اما سبک زندگی خوبی داشته‌اند و نکته پنهان این است که درآمد زنان خانوار تقریباً زیادتر از درآمد مازاد است.

افزایش تعداد خانوارهای زن سرپرست را می‌توان مسأله‌ای اجتماعی تلقی کرد؛ زیرا سرپرستی خانوار مستلزم تأمین منابع مالی و معنوی اعضای خانواده است. بر اساس تقسیم کار جنسیتی رایج نقش سرپرستی برعهدهٔ مردان است و زنان از ابتدا برای ایفای این نقش آموزش داده نشده‌اند و در عوض از الگو و اصول جنسیتی رایج برای زنان پیروی کرده‌اند؛ بنابراین در شرایطی که تقسیم کار جنسیتی، به هر دلیلی کارایی خود را از دست دهد، زنان با موقعیت دشواری مواجه می‌شوند که سبب افزایش آسیب‌های اجتماعی، روان‌شناختی و جسمانی در آنها می‌شود. مهم‌ترین مشکل قرارگرفتن در این موقعیت، ایفای نقش‌های دوگانهٔ داخل و خارج از خانه است. در عصر حاضر نیز چنین فعالیت‌هایی،

علی‌رغم آنکه نسبت به گذشته از گستردگی کمتری برخوردارند، اما در بسیاری از مناطق روستایی کشورمان همچنان ادامه دارد. (احمدنیا و کامل قالیباف، ۱۳۹۶: ۱۰۶)

بازار کار به دلایل تأثیرپذیری از سایر بازارهای اقتصادی و نیز تأثیرگذاری بر آنها از جمله بازارهای مهم در اقتصاد است بیکاری یکی از اساسی‌ترین مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه است که راهکارهای کوتاه‌مدت و ساده برای آن متصور نخواهد بود. چراکه علت را باید در ساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن جامعه دید. دامنه بیکاری در دوران کرونا و پساکرونا در تمام کشورها (در سرتاسر جهان) به‌طور پیوسته گسترش یافته و تا حدی است که بخش چشمگیری از افراد شاغل را نیز در بر می‌گیرد. یکی از عوامل افزایش بیکاری در دوران کرونا در کشورهای در حال توسعه، تعطیل شدن تمام‌وقت یا نیمه‌وقت کسب‌وکارهای بزرگ و کوچک است. اگرچه این ویروس کرونا به چند علت زندگی روزمره افراد را تحت تأثیر قرار داده است ابتدا سلامتی انسان‌ها و بعد اشتغال افراد که منجر به بیکاری بسیاری در این زمینه گردیده است.

تأثیر اقدامات همه‌گیر و مهار منجر به انقباض شدید فعالیت اقتصادی شد زیرا بسیاری از مردم قادر به رفتن به محل کار خود نبودند و مشاغل دیگر نمی‌توانستند فعالیت کنند. تقویت سیستم‌های اشتغال و حمایت از دولت و جامعه باید به‌گونه‌ای باشد که همه کارگران را تحت پوشش بیمه قرار دهند و آنها بر روی پیشگیری از خطر بیکاری و فقر تمرکز می‌کنند همان‌طور که به افراد کمک می‌کنند تا هنگام تحقق آنها از پس مشکلات برآیند. (روگا برگ، ۲۰۲۰)

بیکاری علاوه بر اینکه از نظر رفتار اقتصادی به معنای استفاده غیر بهینه از عوامل تولید است از لحاظ سرمایه اجتماعی و سیاسی از ظرفیت مشکل‌زایی و بحران‌آفرینی در دوران بحران‌های کرونایی برخوردار است. چراکه مسائل مربوط به بازار کار به‌عنوان یکی از بازارهای چهارگانه اقتصاد به لحاظ سر و کار داشتن با منابع انسانی همواره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اشتغال یکی از موضوعات مهم کشور و شاخصی برای توسعه و رفاه ملت‌ها محسوب می‌شود. با توجه به گسترش پدیده بیکاری در بحران کرونایی از جمله ایران دارای پیامدهای جدی اقتصادی، سیاسی فرهنگی و اجتماعی است.

با توجه به مطالب مطرح شده استنباط می‌شود که سبک زندگی دارای ابعاد متفاوتی است که یکی از مهم‌ترین آنها مؤلفه‌های اشتغال و بیکاری در دوران کرونا و پساکرونا محسوب می‌شود و دچار پیامدهایی در این دوران شده است. در این مقاله سعی داریم تا عوامل مؤثر بر اشتغال و بیکاری زنان سرپرست در دوران کرونا با رویکرد سبک زندگی را در شهر تهران بررسی کنیم.

مبانی نظری پژوهش سبک زندگی

سبک زندگی برای اولین بار توسط ماکس وبر مطرح شد. در سال ۱۹۶۳، لیزر^۱ ارزش‌ها و سبک زندگی را برای رشته بازاریابی رسماً معرفی کرد. این مفهوم مبتنی بر این حقیقت است که افراد دارای الگوهای خاص زندگی می‌باشند. سبک زندگی یعنی اینکه یک فرد چگونه زندگی می‌کند. خانواده و فرد دارای سبک زندگی است و سبک زندگی فرد متأثر از سبک زندگی خانواده است و برعکس آن نیز صادق است. مردمانی که متعلق به خرده‌فرهنگ و طبقه اجتماعی مشابه و حتی مشاغل یکسانی هستند، ممکن است از سبک و شیوه زندگی متفاوتی برخوردار باشند. سبک زندگی یک الگوی زندگی فردی است که در فعالیت‌ها، دل‌بستگی‌ها و افکار شخصی بیان می‌شود. سبک زندگی چیزی است بیش از شخصیت یا طبقه اجتماعی شخص. سبک زندگی شامل الگوی کامل عمل و عکس‌العمل فرد در جهان است.

امروزه بازاریابان بیش از هر زمانی به‌دقت به تعریف گروه‌های مصرف‌کنندگان می‌پردازند و به افرادی که در بازارهای هستند، گوش فرا می‌دهند. بسیاری از آنها متوجه شده‌اند که کلید موفقیت در برقرار کردن روابطی بین نامه‌های تجاری و مشتریان نهفته است که یک عمر دوام داشته باشد. بازاریابانی که به این فلسفه، که به آن بازاریابی رابطه‌ای می‌گویند اعتقاد دارند، مرتب با مصرف‌کنندگان در ارتباط هستند و دلایلی برای آنها ایجاد می‌کنند تا رابطه خود را با شرکت در طول زمان حفظ کنند.

برای سنجش سبک زندگی از روش روان‌نگاشتی^۱ استفاده می‌شود. دربرگیرنده نکات زیر می‌باشند:

نگرش: ارزیابی فرد از سایرین، مکان‌ها، ایده‌ها، محصولات و غیره.

ارزش‌ها: باورهای عمیق فرد در مورد آنچه برای او قابل قبول یا مورد علاقه است.

فعالیت‌ها و علایق: مثل سرگرمی، ورزش، پارک، بازدید از اماکن عمومی

جمعیت شناختی: سن، جنسیت، تحصیلات، درآمد، شغل، ساختار خانوادگی، پیش‌زمینه‌های اعتقادی، و مکان جغرافیایی مصرف‌کنندگان.

مصرف‌کنندگان تمایل خواهند داشت که فرآیند تصمیم‌گیری خرید و محصولات را مطابق سبک زندگی‌شان انتخاب نمایند. (اسپرولس^۲، ۱۹۷۹)

بنابراین، ویژگی سبک زندگی مصرف‌کنندگان به‌خوبی توسط بسیاری از محققان بازاریابی و بازاریابان شناسایی شده است که به‌عنوان یک ابزار مفید برای موقعیت‌یابی محصول و تقسیم‌بندی بازار معرفی شده است.

به‌طور کلی رویکرد مناسبی را می‌توان برای ادبیات مصرف‌کننده پیدا کرد چراکه در بردارنده معرفی مفهوم سبک زندگی به بازاریابی توسط عامل (AIO) فعالیت‌ها، علایق و عقاید می‌باشند (لازر، ۱۹۶۳).

۱ Psychographics

۲. Sproles

چهار عنصر خلاصه شده در این مدل اندازه گیری (AIO) شامل: فعالیت‌ها است که چگونه مصرف‌کنندگان وقت خود را در صرف فعالیت‌های مختلف می‌کند، علایق که چگونه مصرف‌کنندگان فوراً خود را با محیط اطراف وفق می‌دهند که بسیار مهم است. عقاید، چگونه مصرف‌کنندگان احساسی نسبت به جهان بزرگتر و دنیای واقعی دارند تا خودشان را با ویژگی‌های شخصی که از پارامترهای جمعیتی مصرف‌کنندگان به دست می‌آیند را سازگار کرد. (پلامر، ۱۹۷۴)

انتخاب این ویژگی‌ها تا حدود زیادی بستگی به هدف مطالعه دارد که با استفاده از بیان مطالعه می‌توان هر یک از ویژگی‌های کلی از محصول خاص، استاندارد و یا در مقیاس موقتی را بر شمرد (ولز، ۲۰۱۰).

اشتغال و بیکاری

اشتغال، مجموعه فعالیت‌هایی است که در یک دوره معین در مقابل آن مزدی پرداخت می‌شود. به بیان دیگر اشتغال عبارت است از به کارگیری منطقی نیروهای متخصص کارآمد در مشاغل تخصصی و تطبیق آن با موقعیت‌های تخصصی مورد لزوم سازمانی، به نحوی که اشتغال صحیح آنها، نیل به هدف‌های سازمانی را ممکن سازد. (دهقان، ۱۳۸۰: ۹). چالش‌های اشتغال و بیکاری نه تنها یکی از مهم‌ترین مسائل اجتماعی روز در کشور به شمار می‌آید، بلکه با توجه به میزان رشد جمعیت در چند دهه گذشته می‌توان آن را مهم‌ترین چالش اجتماعی چند دهه آینده نیز به حساب آورد. (زاهدی مازندرانی، ۱۳۸۳: ۱)

«اشتغال زن» مسأله‌ای است که به‌ویژه در دهه‌های اخیر، با وجهه‌ای جهانی و بدون مرز، به عرصه نظریه‌پردازی فرهنگی و اجتماعی وارد شده است. افزایش روزافزون اشتغال زنان با مفهوم «انجام کارهای تمام‌وقت، دارای مزد و بیرون از خانه توسط زنان» در بسیاری از جوامع، آن را به پدیده‌ای با جوانب متعدد از جهت شرایط و چگونگی اشتغال زنان (ساعات کاری، دستمزدها و مهارت‌ها)، تأثیرگذاری چندوجهی بر نهاد خانواده و مؤلفه‌های اجتماعی مرتبط مانند بیکاری مردان و تغییر بنیادین روابط اجتماعی زن و مرد مبدل ساخته است.

بیکاری

همچنین بیکاری بر اتلاف منابع انسانی، مسائل و مشکلات متعدد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را به همراه دارد. جمعیت زیادی از مردم جهان به دلیل بیکاری و یا اشتغال ناقص وضعیت تحمل‌ناپذیری را تجربه می‌کنند، زیرا برای یک زندگی شرافتمندانه و تحقق توانایی‌های بالقوه خود در کاری سودمند و مولد امکاناتی نمی‌یابند. (کیاوند، ۱۳۶۵: ۹)

یکی دیگر از آثار بیماری کرونا، گسترش بیکاری افراد شاغل در سراسر دنیا و ایران است و این در اثر افت رشد اقتصاد و رکود بازار کار و تولید است زیرا عوامل مؤثر در بیکاری در این دوران را می‌توان به

درآمد و حقوق مکفی در شغل، بیمه شدن شاغل، قابل احترام بودن شغل در میان مردم، رسمی بودن یا قراردادی افراد شاغل در سازمانهای دولتی و شرکتهای خصوصی همه اینها از مواردی هستند که بر امنیت شغلی در دوران کرونا اهمیت شایانی در بردارد.

سرمایه فرهنگی

بورديو سرمایه فرهنگی را دربرگیرنده تمایلات پایدار فرد می‌داند که در خلال اجتماعی شدن در فرد انباشته می‌شود و تحصیلات را نمودی از سرمایه فرهنگی می‌داند. به نظر وی، سرمایه نمادین، جزئی از سرمایه فرهنگی است و به معنای توانایی مشروعیت دادن، تعریف کردن، ارزش گذاردن در میدان فرهنگ است (بورديو، ۱۳۸۰)

سرمایه فرهنگی به معنای تصاحب کالاها و اطلاعات فرهنگی و دانش است که با دو بعد عینی و نهادی سنجیده می‌شود. بعد عینی که شامل میزان مصرف کالاهای فرهنگی است و با معرف‌های کتاب و کتابخوانی، فیلم، سینما، تئاتر، موسیقی، اینترنت، ماهواره، ویدئو، رادیو و... مورد سنجش قرار می‌گیرد و بعد نهادی که شامل مدارک و مدارج علمی می‌شود که با مدارک تحصیلی سنجیده می‌شود.

اقتصاد رفتاری

اقتصاد رفتاری از روانشناسی و اقتصاد برای بررسی اینکه چرا مردم گاهی اوقات تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟ چگونه رفتار آنها از پیش‌بینی‌های مدل‌های اقتصادی پیروی نمی‌کنند، تصمیماتی مانند نحوه پرداخت پول برای یک فنجان قهوه، چه برای تحصیلات عالی، چه به دنبال سبک زندگی سالم، چه میزان به بازنشستگی و غیره^۱.

خانوارهای زن سرپرست

خانوارهایی هستند که در آنها زن سرپرستی و مسؤولیت اداره خانوار را بر عهده دارد. برحسب وضعیت زناشویی می‌توان این خانوارها را به چهار گروه شامل خانوارهای زن سرپرست با سرپرستان هرگز ازدواج نکرده، خانوارهای زن سرپرست با سرپرستان بی‌همسر به دلیل طلاق، خانوارهای زن سرپرست با سرپرستان بی‌همسر به دلیل فوت همسر و خانوارهای زن سرپرست با سرپرستان دارای همسر تقسیم کرد (علی‌اکبری صبا، ۱۳۹۶: ۱۱) بر اساس نظریه ساختی کارکردی، آسیب‌ها و مشکلات زنان سرپرست خانوار به خاطر زن بودن آنان نیست، بلکه به این دلیل است که خانواده‌های زن سرپرست از حالت طبیعی، یعنی ایفای نقش فعال زن و مرد در زندگی خارج شده‌اند و خانواده دچار کژکارکردی و انواع آسیب‌ها شده است.

پسا کرونا

بسیاری از روانشناسان و جامعه شناسان در نقاط مختلف جهان در مطالعات خود اشاره دارند که ترس از بیماری کرونا، نام‌شخص بودن و وضعیت زندگی در آینده و تغییرات شدید در عادات روزمره باعث شده اولویت‌های افراد دچار تغییر و چرخش قابل توجه شود. مانند مصرف‌گرایی یا گرایش به برندها و تجملات که اهمیت خود را از دست داده و همدردی، نوع‌دوستی و گذشت که ظرفیت بیشتری برای بالفعل شدن یافته است.

کرونا انسان‌ها را به تفکر بیشتر و تأمل در رفتارهای خودخواهانه، سودجویانه، جنگ‌افروزانه و مستکبرانه وادار کرده و بیش از همه اینها باعث شده آدم‌ها از هر نژاد، قوم، جنس و طبقه در مقابل این بیماری با هر میزان از فقر یا ثروت یکسان باشند و امید می‌رود چنین ویژگی‌هایی در این پدیده نوظهور، سبب آگاهی و بیداری خرد جمعی جهانیان شود.

تأثیرات کرونا و ویروس بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی و روان‌شناختی، به بیماری‌های مسری همانند طاعون، وبا و... که در سال‌های گذشته شیوع پیدا کرده بود و نمی‌توان بیماری‌های آن دوران را با مبتلایان کرونا یا تعداد قربانیان آن مقایسه کرد، اما ترس، نگرانی و وحشتی که کرونا و ویروس در دل و جان مردم انداخته بی‌حد و حصر بوده است و این وحشت و نگرانی تأثیرات خود را در دوران پساکرونا به صورت آسیب‌های اجتماعی و اختلالات روحی و روانی در جامعه می‌گذارد، اما مطالعات نشان داده بیماری‌های مسری در هر برهه‌ای از زمان که شیوع پیدا کرده، بعد از مدتی، در زمینه تکنولوژی، پزشکی و زیست‌شناسی تغییراتی نیز رخ داده و ثمراتی برای ارتقای زندگی و تمدن بشر داشته است.

دوران پساکرونا با تمام آسیب‌های روانی، اجتماعی و اقتصادی از قبیل جرم، فقر، بیکاری و دیگر نقاط ضعفی که بر جای خواهد گذاشت می‌تواند ما را در رسیدن به آگاهی و اهداف بلندمدت و رسیدن به مرز تعادل کمک کند تا بتوانیم با عبور از این دوران و دوران بلاتکلیفی و نگرانی، زندگی باثبات‌تر و مسالمت‌آمیزی در کنار اعضای خانواده و افراد جامعه داشته باشیم. یکی از نکات مهم در این دوران حمایت، سرمایه‌گذاری و اتخاذ تصمیمات بهیچ‌نه با قابلیت اجرایی دولت در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و... است که اعضای جامعه به نوعی امیدواری و اطمینان‌خاطر از آینده پیدا کنند تا بتوانند این مقطع دشوار را طی کنند.

پیشینه پژوهش

با توجه به تحقیقاتی که محققان کشورمان مشابه با این موضوع انجام داده‌اند ولی متأسفانه تاکنون مقاله‌ای در خارج از کشور به این موضوع پرداخته‌اند.

طاهری نیا و حسونند (۱۳۹۹)، در پژوهشی به بررسی پیامدهای اقتصادی ناشی از بیماری کووید-۱۹ بر اقتصاد ایران؛ با تأکید بر اشتغال پرداختند. نتایج نشان داد که نیروی کار و روند بیماری در کشور مشخص شد که تغییرات اشتغال و بیکاری طی زمستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ نسبت به فصول مشابه سال

قبل، دارای روند کاهشی در اشتغال و افزایشی در بیکاری بوده است. این تغییرات که باتوجه به اوج گرفتن شیوع کرونا افزایش می‌یافت دال بر تغییرات بازار نیروی کار و سایر بخش‌های حوزه اقتصادی است که این بازار را تحت تأثیر قرار داده است. راهکاری که برای برون‌رفت از این اوضاع پیشنهاد می‌شود، حمایت دولت از مدیریت بازارهای عرضه و تقاضای نیروی کار و برنامه‌های پشتیبانی از این قشر است. آ سیابی بخش‌کندی (۱۳۹۹)، در پژوهشی به بررسی تحلیل بحران کرونا و تجلی سبک جدیدی از زندگی شهری (با تأکید بر رویکرد روان‌شناختی محیطی و ارائه راهکارهای برون‌رفت از بحران) پرداخت. نتایج نشان داد با ورود ویروس کرونا به‌عنوان یک مسأله جدید و کاملاً پیچیده و ناشناس دیگر شهرها همچون سابق پاسخگوی نیازهای شهروندان خود نیستند. از یک طرف، افراد زیادی در دنیا با سبک زندگی کرونایی هنوز سازگاری و هماهنگی ندارند و تلاش آنها برای برقرار کردن سبک زندگی پیشین خود کاری خطرناک به نظر می‌رسد. از طرف دیگر، شهرها هم در چنین بحران‌هایی انعطاف‌پذیری لازم برای حل مشکل را ندارند و اکثراً در بحران‌های چون زلزله، سیلاب و نیز کرونا ناامن و خطرناک نیز می‌شوند.

شفاعتی و اخروی (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی الگوی مدیریت سبک زندگی در گام دوم انقلاب پرداختند. نتایج نشان داد که تعادل در نظام‌ها و سیستم‌های باز از جمله نظام‌ها و سیستم‌های اجتماعی مانند نظام خانواده و سبک زندگی خانوادگی، تعادلی پویاست که حالتی است که در امتدادی حفظ می‌شود و به سطح ثابتی بستگی ندارد و به عبارتی ضمن تغییر، دگرگونی، رشد و تحول در طول زمان با محیط و روابط بین اجزاء، خود را حفظ می‌کنند و تعادل آن از نوع تعادل پویا و پابرجا و میانه (حد وسط) است و افراط و تفریط باعث آنتروپی و زوال است.

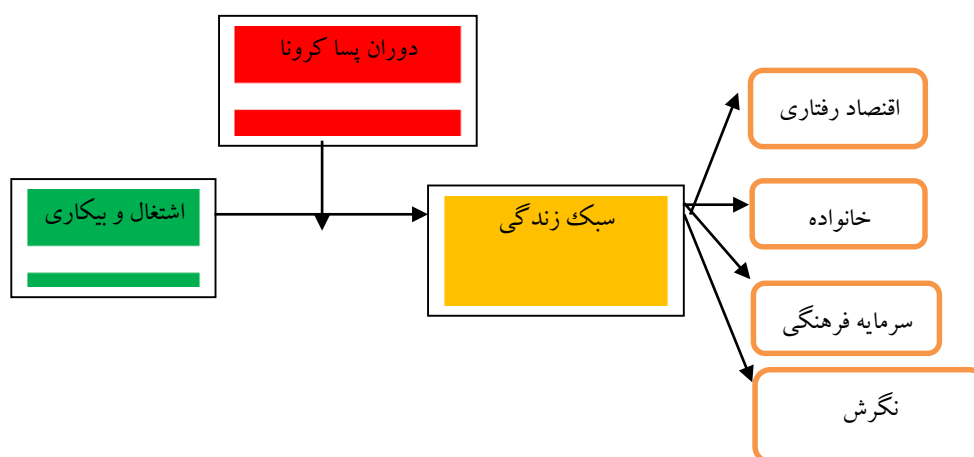
کریمی آرا و همکاران (۱۳۹۶)؛ در پژوهشی به بررسی سبک زندگی اسلامی از منظر رهبر معظم انقلاب پرداختند. نتایج نشان داد که کشور ما باید با توجه خاص به دین مبین اسلام و به کار گرفتن دستورات نورانی آن بتواند یک شیوه و سبک خاصی را در زندگی داشته باشد و همین سبک بتواند خود مانعی در برابر سبک‌های انحرافی و غربی باشد. البته دست یافتن به چنین امری نیازمند تلاش‌ها و مجاهداتی است که ابتدا باید از سوی مسؤولان و ایجاد راهکارها و زیرساخت‌ها و سپس از سوی مردم با همکاری با دولت بتوان به این امر دست یافت و بر مشکلات زندگی که ناشی از سبک زندگی غربی و نادرست است دست یافته و بر اساس شیوه‌ای اسلامی - ایرانی و بومی، بتوان تمدن نوین اسلامی را که خود مایه الگوی دیگر کشورها باشد را ایجاد نمود.

رامه (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر بیکاری و بهره‌وری بازار کار در ایران پرداخت. نتایج نشان داد در شرایط امروز جامعه که به‌شدت از عوامل بیرونی و جهانی متأثر است و با توجه به اهداف برنامه اقتصاد مقاومتی که بر پایه تولید داخلی استوار است و برای کاهش عارضه بیکاری بایستی ضمن بررسی بازار کار و بهره‌وری نیروی کار و ریشه‌یابی عوامل مؤثر بر بیکاری در کشور است.

امام‌جمعه زاده و همکاران (۱۳۹۲)، در پژوهشی به بررسی رابطه مصرف رسانه و سبک زندگی در بین دانشجویان دانشگاه اصفهان پرداختند. نتایج نشان داد که ارتباط مصرف رسانه‌های چاپی با ابعاد سبک زندگی به‌غیر از رفتارهای انحرافی همبستگی مثبت دارد. همچنین رابطه مصرف رسانه‌های الکترونیک با ابعاد سبک زندگی معنادار و مثبت (به‌جز بعد رفتارهای انحرافی) است. رابطه مصرف رسانه‌های دیجیتال با ابعاد مصرف فرهنگی و رفتار سیاسی معنادار است. از سوی دیگر، ارتباط مصرف رسانه‌های دیجیتال با بعد دینداری همبستگی منفی ولی با ابعاد دیگر سبک زندگی همبستگی مثبت دارد.

شهاب و همکاران (۱۳۹۱)، در پژوهشی به بررسی رابطه مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی از منظر امام‌خامنه‌ای پرداختند. نتایج نشان داد که بین وضعیت اشتغال و بیکاری و سبک زندگی اسلامی رابطه معنی‌داری وجود دارد، همچنین اکثر ابعاد خدمات نیز بر کیفیت خدمات مؤثر واقع شدند.

مدل مفهومی و فرضیه‌های پژوهش

شکل ۱: مدل مفهومی شکل ۱: مدل مفهومی

۱. اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی دوران پسا کرونا تأثیر دارد.
۲. اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر اقتصاد رفتاری زنان سرپرست خانوار تأثیر دارد.
۳. اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر خانواده نان سرپرست خانوار تأثیر دارد.
۴. اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر سرمایه فرهنگی زنان سرپرست خانوار تأثیر دارد.

۵. اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پساکرونا بر نگرش زنان سرپرست خانوار تأثیر دارد.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر با توجه به هدف کاربردی از نوع توصیفی-پیمایشی است که هدف از آن توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است. به عبارت دیگر تحقیقات کاربردی به سمت کاربردی دانش علمی هدایت می‌شود. (سرمد و دیگران ۱۳۸۱:۷۹). جامعه آماری پژوهش حاضر ۳۸۴ نفر از زنان سرپرست خانوار در شهر تهران می‌باشند. متغیرهای این تحقیق شامل اقتصاد رفتاری، سرمایه فرهنگی، نگرش، خانواده، اشتغال و بیکاری و پساکرونا و سبک زندگی می‌باشند روش نمونه‌گیری نیز سرشماری کامل است. برای حصول به روایی قابل قبول ابتدا به انتخاب معتبرترین شاخص‌های گردآوری شده از بین شاخص‌های حاضر در پرسش‌نامه‌های موجود و آزمون شده اقدام و تمامی گویه‌های استخراج شده در اختیار چند تن از استادان و متخصصان مرتبط با موضوع نیز مورد مطالعه قرار گرفت و اشتراک نظر آنها بر گویه‌ها، مبنی بر معتبر بودن سنجه مورد نظر بود. لذا روایی صوری و محتوایی آن مورد تأیید قرار گرفت. هدف این مطالعه، تعیین میزان پایایی پرسش‌نامه تحقیق بود که بر روی نمونه ۴۰۰ نفری از زنان سرپرست خانواره مورد مطالعه به اجرا آمد. پس از استخراج نمرات، ۳۹۲ پرسش‌نامه صحیح و وارد نمودن آنها در نرم‌افزار SPSS 19 از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آلفای محاسبه شده مربوط به هر متغیر در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱: ضرایب آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	آلفای کرونباخ
سبک زندگی	۰/۸۹
اشتغال و بیکاری	۰/۷۴
اقتصاد رفتاری	۰/۸۷
خانواده	۰/۸۲
سرمایه فرهنگی	۰/۷۵
نگرش	۰/۹۰
دوران پساکرونا	۰/۷۵

یافته‌های تحقیق

ابتدا یافته‌های توصیفی این پژوهش، شامل شاخص‌های آماری مانند فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی، میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره‌های آزمودنی‌ها در متغیرهای مورد مطالعه است. جدول (۲) نشان‌دهنده توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس نوع خانواده است. بر طبق جدول ۲، خانواده‌های زنان سرپرست ۳۶/۵ درصد و زنان بی‌سرپرست ۶۳/۵ درصد نمونه را تشکیل می‌دهند.

جدول ۲: توزیع فراوانی پاسخگو بر حسب نوع خانواده

متغیر	تعداد	درصد	درصد تجمعی
زنان با سرپرست	۱۴۳	۳۶/۵	۳۶/۵
زنان بی‌سرپرست	۲۴۹	۶۳/۵	۱۰۰
جمع	۳۹۲	۱۰۰	

بر طبق جدول ۳ بیشترین مقدار درآمد بین ۴۰۰۰۰۰-۴۵۰۰۰۰۰ برابر با ۱۶/۸ درصد و کمترین مقدار برابر ۶ میلیون به بالا برابر ۹/۴ است.

جدول ۳: توزیع فراوانی درآمد پاسخگویان

متغیر	تعداد	درصد	درصد تجمعی
۴ میلیون تومان	۶۶	۱۶/۸	۱۶/۸
۴۰۰۰۰۰-۴۵۰۰۰۰۰	۸۹	۲۲/۷	۳۹/۵
۴۵۰۰۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰۰	۵۶	۱۴/۳	۵۳/۸
۵۵۰۰۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰۰	۷۳	۱۸/۶	۷۲/۴
۶۰۰۰۰۰۰ تا ۵۵۰۰۰۰۰	۷۱	۱۸/۱	۹۰/۶
۶۰۰۰۰۰۰ به بالا	۳۷	۹/۴	۱۰۰
جمع	۳۹۲	۱۰۰	

شاخص‌های توصیفی مقیاس‌ها

جهت ساختن متغیرهای پژوهش، از میانگین سؤالات مربوط به هر شاخص استفاده کرده‌ایم. جدول ۴ شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای اصلی پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۴: شاخص‌های توصیفی مقیاس‌ها

متغیر	تعداد سوالات	میانگین	انحراف استاندارد	کمترین	بیشترین
اشتغال و بیکاری	۵	۳/۸۶	۰/۷۱	۱	۷
سبک زندگی	۳	۴/۲۵	۱/۰۲	۱	۷
خانواده	۴	۴/۲۳	۰/۶۸	۱	۷
اقتصاد رفتاری	۴	۴/۶	۰/۸	۱	۷
سرمایه فرهنگی	۱۲	۴/۱۲	۰/۵۷	۱	۷
نگرش	۶	۵/۹	۱/۳	۱	۷
دوران پساکرونا	۳	۴/۷	۰/۶۹	۱	۷

در جدول ۴ نشان می‌دهد که میانگین نمرات وضعیت اشتغال و بیکاری، اقتصاد رفتاری، سرمایه فرهنگی و خانواده به ترتیب برابر ۳/۸۶، ۴/۲۵، ۴/۲۳، ۴/۶ و ۴/۱۲ است. همچنین میانگین نمرات نگرش، دوران پساکرونا به ترتیب برابر ۴/۵، ۷/۹ است.

آمار استنباطی

تحلیل کلاستر به‌عنوان یکی از متداول‌ترین روش‌های طبقه‌بندی است این روش زیر گروه‌های همگنی از پاسخگویان را شناسایی می‌کند. در واقع تحلیل کلاستر درصدد است تا بر اساس اطلاعاتی در خصوص یک سری متغیرها، پاسخگویان را با توجه به آنها گروه‌بندی می‌کنند. به عبارتی تحلیل کلاستر در صدد است تا مجموعه‌ای از گروه‌ها را شناسایی کند تا از این طریق بتوان از یک طرف تفاوت‌های درون‌گروهی را به حداقل رساند و از طرف دیگر تفاوت‌های بین‌گروهی را به حداکثر رساند.

جدول ۵: نتایج تحلیل خوشه‌بندی سبک زندگی

متغیرها	خوشه		خطا		F	سطح معناداری
	مجذور میانگین	درجه آزادی	مجذور میانگین	درجه آزادی		
سرمایه فرهنگی	۱۷/۶	۱	۰/۱۸۸	۲۰۰	۹۳/۹۹	۰/۰۰
نگرش	۰/۰۰۱	۱	۰/۲۱۱	۲۰۰	۶۸۶/۴۸	۰/۰۰
خانواده	۵۸/۷۵	۱	۱/۳۳	۲۰۰	۴۳/۹۷	۰/۰۰
اقتصاد رفتاری	۲۴/۹۵	۱	۰/۳۰۹	۲۰۰	۵۷/۰۸	۰/۰۰
دوران پساکرونا	۲۹۶/۰۶	۱	۱/۲۳	۲۰۰	۲۳۹/۴	۰/۰۰

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که کدام متغیرها بیشترین نقش در کلاستر بندی دارند. هرچه مقدار F برای متغیری بزرگتر باشد، آن متغیر نقش بیشتری در جداسازی کلاسترها از همدیگر دارد. همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، نگرش افراد با مقدار F (۶۸۶/۴۸) در سطح خطای بیشتر از ۰/۰۵، بیشترین نقش را در جداسازی کلاسترها از هم دارند و برعکس خانواده کوچکترین مقدار F (۴۳/۹۷) در سطح خطای کمتر از ۰/۰۵، کمترین نقش را در تحلیل کلاستر و به عبارتی تمیز کلاسترها از همدیگر دارد. فراوانی حضور پاسخگویان در هر کلاستر نشان می‌دهد که ۱۲۷ نفر در خوشه یک (۵۲/۸ درصد) و ۷۳۱۸۵ نفر در خوشه دو (۴۷/۲ درصد) قرار دارد. و تمام افراد در بین دو خوشه تقسیم شده‌اند و هیچ داده گم‌شده وجود ندارد.

جدول ۶: فواصل خوشه‌ها و فراوانی هر خوشه

درصد تجمعی	درصد	تعداد	خوشه‌ها	فاصله از مرکز خوشه‌ها	
				کلاستر ۱	کلاستر ۲
۵۲/۸	۵۲/۸	۱۲۷	کلاستر ۱		۳/۶۶۷
۱۰۰	۴۷/۲	۷۳	کلاستر ۲	۳/۶۶	
	۱۰۰	۲۰۰	جمع		

نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که فراوانی هر خوشه و فواصل اقلیدسی بین مراکز کلاستر نهایی است. هرچه میزان فاصله بین این مراکز بیشتر باشد، نشان می‌دهد که عدم تشابه بین آنها بیشتر است و برعکس، فاصله کمتر دلالت بر تشابه مراکز کلاستر با همدیگر دارد. طبق نتایج جدول زیر، میزان فاصله بین کلاسترهایی ۱ و ۲ برابر ۳/۶۶۷ است.

همچنین ضریب آلفای کرونباخ خوشه یک برابر ۰/۷۵ و ضریب آلفای کرونباخ خوشه ۲ برابر ۰/۷۰۱ محاسبه شده است.

جدول ۷: نتایج آزمون نرمالیتی داده‌ها

متغیرها	آمار کلموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری
خانواده	۰/۱۴۴	۰/۰۰
اقتصاد رفتاری	۰/۱۶۳	۰/۰۰
سرمایه فرهنگی	۰/۱۶۵	۰/۰۰
نگرش	۰/۱۲۴	۰/۰۰

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد که سطوح معناداری این آزمون برای هر ۴ متغیر خانواده، اقتصاد رفتاری، سرمایه فرهنگی و نگرش کمتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است.

ضریب همبستگی اسپیرمن

فرض صفر آزمون کلموگروف مبنی بر نرمال بودن توزیع داده‌ها رد و فرض مقابل آن تأیید می‌شود. با توجه به اینکه توزیع داده‌ها غیر نرمال تشخیص داده شد، از ضریب همبستگی ناپارامتری اسپیرمن استفاده می‌کنیم. فرض صفر در این آزمون همبستگی، صفر بودن ضریب همبستگی بین دو متغیر و فرض مقابل غیر صفر بودن ضریب همبستگی بین متغیرها است.

جدول ۸. نتایج آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن

	متغیرها	اشتغال و بیکاری	دوران پساکرونا	سبک زندگی
خوشه ۱	خانواده	۰/۳۵	۰/۲۳۹	۰/۳۴۶
		۰/۶۱۹	۰/۰۰	۰۰/۰
	اقتصاد رفتاری		۰/۲۳۶	۰/۳۶۳
			۰/۰۰	۰/۰۰
	سرمایه فرهنگی			۰/۳۷۳
				۰/۰۰
خوشه ۲	نگرش	۰/۱۲۳	۰/۳۳۲	۰/۴۰۳
		۰/۰۹۴	۰/۰۰	۰/۰۰
	خانواده		۰/۲۶۲	۰/۳۷۷
			۰/۰۰	۰/۰۰
	اقتصاد رفتاری			۰/۵۰۹
				۰/۰۰
کل افراد موجود	نگرش	۰/۰۷۵	۰/۲۷۷	۰/۳۷۴
		۰/۱۳۵	۰/۰۰	۰/۰۰
	اقتصاد رفتاری		۰/۲۵۳	۰/۴۳۹
			۰/۰۰	۰/۰۰
	سرمایه فرهنگی			۰/۴۳۹
				۰/۰۰

آزمون همبستگی در جدول ۸ به تفکیک کلاسترها و برای کل افراد موجود در تحقیق آورده شده است. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که با احتمال ۹۵ درصد بین خانواده، نگرش، اقتصاد رفتاری و سرمایه فرهنگ همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. به طوری که با افزایش هر یک از خانواده، اقتصاد، فرهنگ، نگرش افزایش خواهد یافت و بالعکس با کاهش این متغیرها، وضعیت اشتغال و بیکاری نیز دچار کاهش خواهد شد.

بحث و نتیجه گیری

پدیده بیکاری به گذشته وابستگی دارد، با ظهور تکانه ویروس کرونا نباید توقع داشت بازار کار به تعادل بلندمدتی برسد، زیرا تعادل بلندمدت در بازار کار اساساً یک تعادل در حال تغییر است. تکانه‌های زودگذر آثار دائمی بر مسیر نرخ بیکاری خواهد داشت (واعظ، ۱۳۹۹) در حقیقت ساختارهای کلان اجتماعی، اقتصادی، جاده‌ها، معابر و وسایل ارتباط جمعی و... باید به اقتصادی بدل شود که بتواند بشر را در موقعیت‌های متعدد مدیریت و حمایت کند. بنابراین نظام اشتغال در جهان متحول و مشاغل منطقه‌ای و محله‌ای متجلی و مشاغل متکثر می‌شود.

نتایج می‌دهد که اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی دوران پسا کرونا تأثیر مثبت و معناداری دارد. سبک زندگی بر دیدگاه افراد به موضوع اشتغال و بیکاری مؤثر است زیرا فرهنگ‌سازی برای تقویت شبکه حمایت خانوادگی و بستگان می‌شود. بنابراین، این یافته با نتایج پژوهش‌های طاهری نیا و حسنونند (۱۳۹۹) و شهاب و همکاران (۱۳۹۱) هم‌خوانی دارد. زندگی به سبک اسلامی باعث پرورش نیروی انسانی متعهد، بالنگیزه و کارآمد خواهد شد و همچنین باعث بهبود در رفتارهای اجتماعی و به تبع آن افزایش سطح سلامت اقتصادی و کیفیت زندگی کاری در جامعه خواهد شد.

نتایج نشان می‌دهد اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر اقتصاد رفتاری زنان سرپرست خانوار تأثیر مثبت و معناداری دارد. وقتی اقتصاد در وضعیت نامناسبی قرار داشته باشد و مشاغل نیاز به نیروی کار بیشتر نداشته باشند، با افزایش نرخ بیکاری همراه هستیم. بنابراین، این یافته با نتایج پژوهش‌های طاهری نیا و حسنونند (۱۳۹۹) و رامه (۱۳۹۵) هم‌خوانی دارد. وقتی اقتصاد کشوری در حال رشد باشد و مشاغل نسبتاً زیادی نیز در آن وجود داشته باشد، باید انتظار کاهش نرخ بیکاری و افراد بیکار در جامعه را داشت.

نتایج نشان می‌دهد که اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر خانواده و زنان سرپرست خانوار تأثیر مثبت و معناداری دارد. نیروی انسانی یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی و اجتماعی هر کشور به شمار می‌رود و جمعیت هر جامعه به‌عنوان ثروت ملی آن جامعه محسوب می‌شود. وضعیت نامناسب اشتغال، تحصیلات کم، فشار نقش‌های شغلی و خانوادگی بر بیکاری تأثیر دارد بنابراین، این یافته با نتایج پژوهش‌های رامه (۱۳۹۵) و امام‌جمعه زاده و همکاران (۱۳۹۲) هم‌خوانی دارد. کار و شغل مناسب معمولاً برای فرد و خانواده اهمیت اقتصادی و اجتماعی در جامعه به همراه دارد.

نتایج نشان می‌دهد اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر نگرش زنان سرپرست خانوار تأثیر مثبت و معناداری دارد. بیکاری در با توجه به نوع فرهنگ و حتی شرایط اقلیمی و اوضاع سیاسی

و اجتماعی از علل خاصی ناشی می‌شود و گاه از عوامل مشترک پیروی می‌کند. بنابراین، این یافته با نتایج پژوهش‌های امام‌جمعه زاده و همکاران (۱۳۹۲) و شهاب و همکاران (۱۳۹۱) هم‌خوانی دارد به عقیده برخی از تحلیل‌گران و محققان عامل اصلی ۷۰ درصد از نابهنجاری‌های جامعه ناشی از بیکاری است، زیرا اشتغال می‌تواند از بروز بسیاری از نابهنجاری‌های اجتماعی جلوگیری کند.

نتایج نشان می‌دهد اشتغال و بیکاری بر سبک زندگی در دوران پسا کرونا بر سرمایه فرهنگی زنان سرپرست خانوار تأثیر مثبت و معناداری دارد. اگرچه هر فردی ویژگی‌های شخصیتی و آمادگی‌ها و تمایلات خود را در محیط کاری به کار می‌برد حمایت خانواده تحت حمایت‌های اجتماعی و فرهنگی، سرمایه اجتماعی و امنیت اجتماعی شرایط مناسب زنان سرپرست خانوار تأثیر دارد. بنابراین، این یافته با نتایج پژوهش‌های کریمی آرا و همکاران (۱۳۹۶) و رامه (۱۳۹۵) هم‌خوانی دارد. زیرا رفتار و نگرش فرد نسبت به شغلش بیش از هر عامل دیگر تحت تأثیر نوع شغل و شرایط کار و چگونگی برقرار کردن ارتباط با سایر افراد در محیط کاری است.

بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهادی کاربردی را می‌توان در جهت راهکارهایی مفید جهت زنان سرپرست خانوار در شهر تهران از قبیل: اعطای تسهیلات مالی ویژه (پرداخت وام با سود کمتر و زمان بازپرداخت بیشتر)، فراهم کردن زمینه دسترسی زنان سرپرست خانوار به اطلاعات لازم برای اشتغال، در نظر گرفتن حمایت‌های تشویقی برای کارفرمایان زنان سرپرست خانوار از قبیل اعطای تسهیلات ویژه و در نظر گرفتن معافیت‌های مالیاتی حمایت همه‌جانبه از کارآفرینان و مؤسسات کارآفرینی برای ایجاد مشاغل متناسب با شرایط زنان سرپرست خانوار و به‌کارگیری آنان در این مشاغل، برگزاری دوره‌های آموزش کارآفرینی برای زنان سرپرست خانوار، اعطای تسهیلات ویژه مالی به کارآفرینان زن سرپرست خانوار، فرهنگ‌سازی برای حمایت خانواده‌ها از زن سرپرست خانوار به‌عنوان شخصیت مستقل می‌باشند زیرا سلامت روانی هر فرد در جامعه پسا کرونا بسیار مهم است. بنابراین خسارات معنوی و روحی فراوان به مردم، خانواده‌ها و جوانان به اقتصاد کشور کووید ۱۹ وارد کرده است. بنابراین نقش و نگرش مثبت خانواده تاندازه‌ای می‌تواند در این وادی اهمیت داشته باشد. دستگاه‌های اقتصادی کشور باید به‌صورت تمام‌قد وارد میدان شوند و با قوانین دست‌وپاگیر گذشته در افزایش اشتغال، کاهش بیکاری و افزایش تولید و رفع موانع تولید اقدام کنند.

Reference

Afzadi, Mahmoud. (2013), Journal of Quarterly Lifestyle Studies - Broadcasting Research Center of the Islamic Republic of Iran, Cultural Research Quarterly. (In Persian).

- Ahmadnia, Shirin and Atena Kamel Qaliba. (2004), Female-headed households in Tehran: A qualitative study Women Heads of Households in Tehran: A Qualitative Study of Experiences, Their Challenges and Capacities, *Journal of Social Welfare*, 65,103-137.
- Ali Akbari Saba, Roshanak. (2017). Women heads of households with a wife and characteristics of marriage, *Journal of Statistics*, No:10-13:1. (In Persian).
- Asyabi Bakhshkandi, Mohammad. (2020). An analysis Corona crisis and the manifestation of a new style of urban life (with emphasis on the approach of environmental psychology and providing solutions to overcome the crisis), the first conference on environment, civil engineering, architecture and urban planning. (In Persian).
- Dehghan, Fathullah (2001). The Role of Employment in Reducing Rural Migration (Case Study of Mamashani County Elders), Thesis of Tarbiat Modares University M.Sc.. (In Persian).
- Giddens, Anthony. (2008). Modernization and individualization. Translated by Nasser Mofaghian, Tehran: Ney. (In Persian).
- Hosseinpour, Majid and Azoji, Aladdin. (2009), Calculation of Employment Capacity of Economic Sectors in the Fifth Development Plan, *Journal of Labor and Society*, 38-49. (In Persian).
- Imam Jomehzadeh, Seyed Javad, Marandi, Zohreh, Rahbar Ghazi, Mahmoud Reza, Saeedi Abu Ishaghi, Leila. Hosseinpour, Majid and Azoji, Aladdin. (2009). Calculation of Employment Capacity of Economic Sectors in the Fifth Development Plan (Using Data Technique, *Communication Research*, 20(2).101-120. (In Persian).
- Karimi Ara, Mohammad Hassan, Maleki Golindouz, Peri and Ghobadi, Saeedeh. (2017). A Study of Islamic Lifestyle from the Perspective of the Supreme Leader of the Revolution, The First National Conference on Social Sciences, Educational Sciences, Psychology and Social Security, Tehran. (In Persian).
- Kiavand, Aziz,. (1986). Employment and Poverty in a Turbulent World, Ministry of Program and Budget Publications, Socio-Economic Documentation Center, Tehran. (In Persian).
- Lazer, W. (1963). Life style concepts and marketing toward scientific marketing. Chicago, IL: AMA. Lazer. Lifestyle Concepts and Marketing. Toward Scientific Marketing, American Marketing Association. 1963: 64-105.
- Plummer, J. T. (1974). The concept and application of life style segmentation, *Journal of Marketing*, 38(1), 33-37.

-
- Rameh, Mehdi. (2016), A Study of Factors Affecting Unemployment and Labor Market Productivity in Iran, Conference on the Economics and Management. (In Persian).
- Rugaber, C. (2020), Gig workers and self-employed keep waiting for jobless aid, Associated Press, <https://apnews.com/>.
- Sarmad,zohre, Bazargan, Abbas and Hejazi, Goddess. (2008). Research methods in behavioral sciences, Tehran: Agah. (In Persian).
- Shafaati, Zahra and Akhravi, Amir Hossein, (2020), Lifestyle Management Model in the Second Step of the Revolution, The First International Conference on Challenges and New Solutions in Industrial Engineering, Management and Accounting, Sari. (In Persian).
- Sperlos,G.B. (1979), Fashion: Consumer Behavior toward Dress,Burgess Publishing Company, Minneapolis.
- Wells. W. D. (2010). Life Style and Psychographics, American Marketing Association, Chicago.

**Affecting Factors in the Employment and Unemployment of
Women in Corona with Lifestyle Approach
(Case Study of Women as the Head of The family in Tehran)**

*Mitra Tavassoli*¹
*Abdullah Naami**²

Abstract

With the rapid spread of the Corona virus, lifestyles have led to a sharp contraction in economic activity because many people in the post-Corona era were unable to go to work and could no longer work. The purpose of this study Was to find out the the factors affecting employment and unemployment in the post-corona period with the lifestyle approach of women Who are the head of their family in Tehran. The method of this research was descriptive-survey and in terms of purpose was applied. The statistical population of the present study included 384 female-headed families in Tehran. Sampling method was complete census and also descriptive and inferential statistical methods were used to analyze the data. At the descriptive level the mean, frequency of tables and graphs and at the inferential level Spearman correlation coefficient, cluster analysis were performed using SPSS software. The results showed that employment and unemployment affect the lifestyle of the post-Corona era. Employment and unemployment in the post-corona period have a positive and significant effect on the variables of behavioral economy, family, cultural capital and the attitude of female-headed families.

Keywords: Lifestyle, Employment and Unemployment, Behavioral Economics, Family, Cultural Capital and Attitude

¹ PhD student in Business, Marketing Management, South Tehran Azad University, Tehran, Iran.

² Assistant Professor, Faculty of Management, South Tehran Azad University, Tehran, Iran.

(Corresponding Author) Email: Naami122@yahoo.com